

Vänsterpartiets förslag till MRP 2026-2028

Politisk kommentar

Vår kommun har tillsammans med andra kommuner och regioner haft ett antal tuffa år, dels på grund av omvärlden och dess påverkan på ekonomin och dels på grund av den högerregering som tillträdde 2022. Regeringen har valt att inte säkra upp förhållandena i kommunerna. Istället har man valt att sänka skatterna, mest för de med höga inkomster. Det är en medveten politisk viljeinriktning som nedmonterar vår gemensamma välfärd, vilket ökar klyftorna och otryggheten i samhället.

Vänsterpartiet vill se en återuppbyggnad för kommunen med resurser till välfärdens kärna som skola, vård, omsorg, nödvändiga investeringar och klimatanpassningar. Det behövs en kraftsamling kring tidigt förebyggande insatser och folkhälsoarbetet. Den nya socialtjänstlagen pekar ut en tydlig riktning för detta och innebär ett stärkt kommunövergripande ansvar tillsammans med civilsamhället. Vi vill prioritera trygghet och utveckling för barn och unga, en värdig äldreomsorg och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Vi vill se ett aktivt förändringsarbete för de som befinner sig i social och ekonomisk utsatthet, hemlöshet, utsätts för våld eller diskriminering på grund av bakgrund, tro eller sexuella läggning.

Många kvinnor inom vård och omsorg tvingas till deltid för att orka med ett tungt och stressigt arbete. Vi vill se att alla som arbetar i kommunen har möjlighet till heltidsarbete, även kvinnor inom vård och omsorg! Vi vill fortsätta att minska heltidsmålet för vår personal, så att de orkar och vill arbeta under lång tid i vår kommun med vårt viktiga välfärdsuppdrag.

Vänsterpartiet ser vikten av att utveckla ökad delaktighet och inflytande för våra invånare i kommunens verksamhet och beslut. Det leder till kloka beslut, tar vara på invånarnas intresse, behov och kunskap. Invånardialog skulle kunna vara en av flera metoder i arbetet med den kommungemensamma satsningen för barn och unga. Det gäller även för vår personal, med ökat inflytande och delaktighet, ökar ansvar och engagemang, vilket leder till att verksamheten utvecklas och förbättras. Det kan också leda till rimliga kostnadsminskningar.

Kommunen måste öka takten i klimat- och miljöarbetet genom investeringar och styrning mot klimatmålen för våra barns framtid! Vi måste fokusera på förnybar energi och inte enbart fossilfritt, öka invånarnas användning av kollektivtrafik och dess tillgänglighet.

Vänsterpartiet vill i budgeten för 2026 åter prioritera vård, skola och omsorg. Kommunen bör göra allt för att upprätthålla servicen och kvaliteten. Det innebär att kommunen måste förhindra försämrade arbetsvillkor och nedläggning av viktiga verksamheter inom välfärden. Vi står inför stora bekymmer med hög sjukfrånvaro och med att rekrytera tillräckligt med personal, särskilt inom vård, skola och omsorg där behoven hos den äldre och yngre befolkningen ökar. Att då riskera personalneddragningar och därmed försämla arbetsmiljön är fel väg att gå och kommer istället bli kostnadsdrivande på sikt.

Vi instämmer med kommunstyrelsens ordförande och den styrande minoritetens förslag till inriktningsmål och riktade uppdrag.

Omvärlden och ekonomi

Lågkonjunkturen har blivit mer utdragen än förväntat, men de ekonomiska förutsättningarna ser ljusare ut för 2026 jämfört med innevarande år. Konjunkturen stärks och tillväxten av BNP kommer att öka. Sysselsättningen och arbetade timmar tar mer fart nästa år och arbetslösheten bedöms vända ner under 2026. Det bidrar till att stärka skatteunderlagstillväxten. SKR bedömer att KPIF-inflationen (KPI-inflation med fast ränta) minskar till 1,8 procent nästa år. Det ger den samlade bedömningen att Riksbanken kommer att sänka styrräntan ytterligare i år för att mildra lågkonjunkturen.

Vänersborgs kommuns ekonomiska utveckling under innevarande år ser hittills ut att bli bättre än förväntat. I månadsuppföljningen från årets första kvartal är nämndernas utfall 16 mnkr bättre än budget. Kommunens budgeterade resultat för 2025 ligger på +31 mnkr medan resultatet för årets första kvartal uppgick till +52 mnkr. Det är 3 mnkr bättre än motsvarande period förra året. Det kan påpekas att Vänersborgs kommun också har "ekonomiska buffertar" i form av RUR på 50 mnkr, RER på 21 mnkr och möjligheten till att höja skattesatsen.

Det råder emellertid stor osäkerhet inför 2026. Det är val nästa år och vilken politik som ska råda beror på valresultatet. Blir det en ny rödgrön regering kan man räkna med en politik som stärker välfärden och mer pengar till kommunerna. Men valresultatet är naturligtvis osäkert. Säkerhetsläget i världen är labilt med Rysslands invasionskrig i Ukraina och staten Israels pågående utrensning och folkmord i Gaza. USA:s president gör plötsliga utspel som skapar osäkerhet på världsmarknaden. Det gör egentligen att flertalet ekonomiska prognoser blir osäkra eftersom Sverige är väldigt beroende av omvärlden.

Det råder även kommunala osäkerheter. Osäkerheten i de ekonomiska prognoserna är stor och kommunsektorn står inför fortsatt stora utmaningar. Det handlar bland annat om demografin, finansiering av stora planerade investeringar och exploateringsprojekt, kompetensförsörjning - rekryteringsbehov, digitalisering och inte minst integration - inkludering.

De flesta prognoser tyder på att kommunen får bättre ekonomiska förutsättningar 2027-2028. Vänsterpartiet hoppas då kunna återkomma med fler viktiga prioriteringar för att säkra en stark välfärd och jämlika levnadsvillkor i hela kommunen.

Vi bedömer att vi kan lägga en budget med ett lägre resultat än kommunstyrelsens ordförande utifrån att vi tänker att det finns en marginal beroende på hur skatteintäkter, statsbidrag mm utvecklar sig under 2025. Om ett värsta scenario skulle inträffa kan ett ekonomiskt underskott regleras i bokslutet med medel från RUR, resultatutjämningsreserven om 50 mnkr.

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudget

Vänsterpartiet föreslår följande förändringar utöver kommunstyrelsens ordförandes förslag:

- **Barn- och utbildningsnämnden**

- 3,6 mnkr tillförs för att behålla legitimerad personal och jobba mot inriktningsmålet att fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier samt till olika former av särskilt stöd.

- **Kommunstyrelsen**

- 975 tkr tillförs för Västtrafiks fritidskort till unga, enligt Vänsterpartiets motion.
- 75 tkr i ökat bidrag till föreningen Funktionsrätt Vänersborg.
- Förslag att tillföra 10 mnkr för framtida investeringars driftskostnader minskas till 5 mnkr.
- Förslag att tillföra 1 mnkr till flygplatsen tas bort.

- **Kultur- och fritidsnämnden**

- 900 tkr tillförs för höjda föreningsbidrag. Föreningarna erbjuder våra invånare en aktiv och meningsfull fritid, som är av stor vikt för folkhälsan, ungas utveckling och studier. Ökade kostnader är omöjligt för föreningarna att kompensera med höjda medlemsavgifter. Föreningsbidragen är dessutom betydligt lägre i vår kommun jämfört med omkringliggande kommuner.

- **Miljö- och hälsoskyddsnämnden**

- 750 000 tillförs för tjänst inom naturvård.

- **Samhällsbyggnadsnämnden**

- 200 tkr tillförs för att flytta Vargporten i Vargön till lämpligt ställe.

- **Socialnämnden**

- 8 mnkr tillförs för resursbehov inom Individ-och familjeomsorgen och personligt stöd och omsorg. Detta för att minska de föreslagna besparingarna inom äldreomsorgen och LSS, bromsa ökad arbetsbelastning och höga sjukskrivningstal, motverka vakanshållning av tjänster, ge förutsättningar för rätten till heltid och en bättre personaltäthet i förvaltningens verksamheter.

Resultat

Jämfört med förslaget från kommunstyrelsens ordförande innebär Vänsterpartiets ändringsyrkande ytterligare budget till nämnder och styrelser på 8 mnkr. Det innebär ett resultat för 2026 på 2 mnkr.

Driftsbudget per nämnd	KSO 2026	Vänsterpartiet 2026	Diff
Barn- och utbildningsnämnden	1 027 109	1 030 709	3 600
Byggnadsnämnden	19 873	19 873	0
Kommunfullmäktige	2 669	2 669	0
Kommunstyrelsen	516 031	511 081	-4 950
Kultur- och fritidsnämnden	152 490	153 390	900
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	11 828	12 578	750
Revisionen	1 934	1 934	0
Samhällsbyggnadsnämnden	115 661	115 861	200
Socialnämnden	1 226 050	1 233 550	7 500
Valnämnden	3 563	3 563	0
Överförmyndarnämnden	6 028	6 028	0
Summa	3 083 236	3 091 236	8 000
2026	KSO	Vänsterpartiet	
Resultat	10 000	2 000	

Investeringar under planperioden 2026-2028

- Vargöns stationsområde iordningsställs till pendelparkering för bilar och låsbart cykelgarage, 500 000 kr
- Fortsätta lokalplanering/projektering gällande:
 - -Serviceboende LSS, 10 platser, 25 mkr
 - -Boende för personer med sammansatta behov, 22 mkr

Kommunfullmäktiges beslut 2025-06-18

1. Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2026 till 22:21 per skattekrone. Nivån är oförändrad jämfört med 2025.
2. Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål, målvärden, uppdrag och finansiella mål enligt upprättat förslag.
3. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med Vänsterpartiets **ändringsförslag** till mål- och resursplan 2026-2028.
4. För budgettäckning av löneavtal 2025 och 2026 avsätts sammanlagt 161 mnkr till kommunstyrelsens förfogande.
5. Anslagbindningsnivå för driftbudgeten är nämnd. Anslagsredovisning för uppföljning på nämndnivå sker enligt kommunstyrelsens anvisningar.
6. Anslagsbindningen för investerings- och exploateringsplanen är på projektnivå.
7. Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2026, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlas i särskild ordning, ska inte föranleda vidare åtgärder.
8. Långfristig upplåning kan ske inom fastställd låneram på 1 601 mnkr för 2026 utifrån gällande finanspolicy och inom ramen för av kommunstyrelsen fastställda riktlinjer och befogenheter inom finansverksamheten.